

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

DOM
2020-11-26
Stockholm

Mål nr
F 10180-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-09-10 i mål nr F 5000-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

H-R.v.G.

Ombud: Advokat V.F.

Motpart

1. L.a.P.K,

2. B.W.

SAKEN

Inställd fastighetsreglering berörande XX och YY i Ljusnarsbergs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen lantmäterimyndighetens beslut den 19 juni 2019 i ärende nr T18247 om att ställa in förrättningen samt återförvisar förrättningen till lantmäterimyndigheten för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1637424

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

H-R.v.G. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och upphäva lantmäterimyndighetens beslut om att ställa in förrättningen samt återförvisa målet dit för fortsatt handläggning.

L.a.P.K. och **B.W.** har medgett H-R.v.G.s yrkande.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

H-R.v.G. har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Det saknas skäl att ställa in förrättningen. Den aktuella dammen uppfördes troligen i början på 1800-talet för en kvarn som tidigare funnits på platsen. Han tog över ansvaret för dammen på 1980-talet i samband med att han köpte intilliggande fastighet. Dammen var då i mycket dåligt skick. Dämning pågick men var inte effektiv. Han genomförde därför omfattande reparationsarbeten på dammen för att återställa funktionen och se till att den inte förföll. Dämning har dock pågått under alla år oavbrutet och dämningens rätten har inte förfallit. Eftersom det är rimligt att anta att dammen anlades före den 1 januari 1882 anser han att det är fråga om en damm som vilar på urminnes hävd. Den informationen fick han även av länsstyrelsen 2009. Dammen ska därför anses ha samma status som en damm som är prövad enligt miljöbalken. Eftersom någon produktion av vattenkraftsel inte pågår krävs inte att verksamheten har moderna miljövillkor. Med anledning av att han får anses ha gjort sannolikt att urminnes hävd föreligger kan det inte anses föreligga något hinder mot fastighetsbildningen enligt 3 kap. 1 § fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

En av frågorna som Mark- och miljööverdomstolen har att ta ställning till är om sammanträde borde ha hållits vid lantmäterimyndigheten.

Så som mark- och miljödomstolen redogjort för framgår det av 4 kap. 14 § FBL att sammanträde som huvudregel ska hållas vid en förrättning, men att undantag kan göras om det är uppenbart att fastighetsbildningen inte kan tillåtas. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att sammanträde borde ha hållits vid lantmäterimyndigheten. Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning har den skriftliga handläggningen som ägt rum senare i målet inte läkt det handläggningsfelet.

Vad gäller handläggningen vid lantmäterimyndigheten i övrigt konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att det av dagboksbladet framgår att sökandena inte fått tillfälle att yttra sig över den samrådshandling som myndigheten inhämtade från länsstyrelsen.

Enligt 25 § förvaltningslagen (2017:900) ska en myndighet innan den fattar beslut underrätta den som är part om allt material av betydelse för beslutet och ge parten tillfälle att inom en viss tid yttra sig över det. Kommunikering behöver dock inte ske om det är uppenbart obehövligt eller det annars föreligger en undantagssituation som anges i paragrafen. Enligt Mark- och miljööverdomstolens uppfattning borde sökandena fått tillfälle att yttra sig över samrådshandlingen. Den brist som har förelegat i den delen måste dock anses vara läkt genom målets fortsatta handläggning.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar beträffande prövningen i sak att underinstanserna inte tagit ställning till om verksamheten på området kan anses bedrivas med stöd av urminnes hävd. En sådan verksamhet ska, enligt 5 a § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken, som huvudregel anses bedrivas med stöd av en rättighet som tillkommit enligt motsvarande bestämmelser i miljöbalken eller föreskrifter som har meddelats med stöd av miljöbalken. Enligt Mark- och miljööverdomstolens uppfattning ska prövningen dock inte stanna där utan oavsett utgången i frågan om urminnes hävd ska en mer allsidig bedömning göras av om fastighetsbildningen kan anses lämplig enligt bestämmelserna i FBL. Det har inte gjorts.

Mark- och miljööverdomstolen anser att lantmäterimyndigheten av instansordningsskäl bör vidta fortsatta åtgärder i målet enligt vad som framgår av

denna dom. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras, lantmäterimyndighetens beslut om att ställa in förrättningen upphävas och målet återförvisas till lantmäterimyndigheten för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Anna Tiberg, tekniska rådet Jan Gustafsson, hovrättsrådet Ulf Wickström och tf. hovrättsassessorn Josefin Sahlin, referent.

Föredragande har varit Leonard Örner.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-09-10
meddelad i
Nacka

Mål nr F 5000-19

KLAGANDE

H-R.v.G.

YY i Ljusnarsbergs kommun

MOTPARTER

1. P.a.P.

XX i Ljusnarsbergs kommun (9/10)

2. J.a.P.s dödsbo

XX i Ljusnarsbergs kommun (1/10)

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut den 19 juni 2019 i ärende nr T18247

SAKEN

Inställd fastighetsreglering berörande XX och YY i Ljusnarsbergs kommun

DOM

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Lantmäteriet, LM, beslutade den 19 juni 2019 att ställa in en förrättning avseende fastighetsreglering berörande XX och YY i Ljusnarsbergs kommun. Som skäl för inställandet angav myndigheten att ”den ombildade fastigheten” inte skulle bli lämplig för sitt ändamål, eftersom erforderliga tillstånd enligt miljöbalken eller motsvarande äldre lagstiftning saknas för de anläggningar som fastighetsregleringen syftar till att överföra (damm och våtmark).

YRKANDEN M.M.

Ägaren av YY, H-R.v.G., har överklagat inställandebeslutet och yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva detta samt återförvisa förrättningen till LM för genomförande av den yrkade åtgärden.

Till stöd för sitt yrkande har han anfört i huvudsak följande.

I samband med att han ansökte om förrättningen ringde han LM och fick reda på att det inte fanns några hinder mot regleringen. Av köpekontraktet framgår tydligt varför regleringen är av vikt. När ärendet hamnade i Örebro hittade man i huvudsak två anledningar till att neka.

Han utgår ifrån att LM har laglig grund för att bevilja köpet. Det är inte rimligt att neka och tro på länsstyrelsen och köra över honom utan att han får försvara sig. Tidigare har man erkänt att dammen var tillräckligt gammal för att återställas med hävd. Det finns minnesanteckningar från länsstyrelsen som bl.a. visar dammens historia. Vad gäller strandskyddet kan det knappast göra någon skillnad vem som äger marken.

Efter ansökan har han fått besked att Kölsjö station får ingå i den nationella planen för prövning av vattenkraft.

DOMSKÄL

Med stöd av 16 kap. 8 § andra stycket fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL, avgör mark- och miljödomstolen målet utan att hålla sammanträde. H-R.v.G. har fått tillfälle att slutföra sin talan.

Enligt 4 kap. 14 § FBL ska som huvudregel sammanträde hållas vid en förrättning. Sammanträde behöver inte hållas om det är uppenbart att fastighetsbildningen inte kan tillåtas. Mark- och miljödomstolen bedömer att ett sammanträde borde ha hållits under ärendets handläggning vid LM, men att den brist detta inneburit nu får anses läkt och att det saknas anledning att återförvisa förrättningen till LM.

Det är klarlagt att damm och anläggningar på det aktuella markområdet inte vid tidpunkten för LM:s beslut hade behövliga tillstånd eller motsvarande formella godkännande. Ett överförande av marken till YY kan därför inte anses medföra att fastigheten blir lämplig enligt 3 kap. 1 § FBL och inte heller medföra en sådan förbättring som enligt 5 kap. 5 § FBL krävs för att fastighetsreglering ska vara tillåtlig att genomföra. Mark- och miljödomstolen finner därmed att det var riktigt av LM att ställa in förrättningen. Inte heller vid tiden för denna dom finns nämnda tillstånd. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-02).

Ett överklagande kan ske senast den 1 oktober 2019.

Åsa Marklund Andersson

Björn Rossipal

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Åsa Marklund Andersson och tekniska rådet Björn Rossipal.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.